

24, 31 Μαΐου, 1993

[ΠΙΚΗΣ, ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, ΝΙΚΗΤΑΣ, ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Διοτές]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΑΡΘΡΑ 146 ΚΑΙ 28 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

G.C. SCHOOL OF CAREERS LTD. ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ,

Αιτητές,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ

ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ,

Καθ' ων η Αίτηση.

(Προσφυγές Αρ. 312/93 & 333/93).

-
- Πανεπιστήμιο της Κύπρου και Ανώτερα και Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Ελλάδας — Κριτήρια για εισδοχή από αποφοίτους ιδιωτικών σχολών Μέσης Εκπαίδευσης — Εξουσία για καθορισμό τέτοιων κριτηρίων — Ανήκει αποκλειστικά στο Πανεπιστήμιο — Ο περί Πανεπιστημίου Νόμος του 1989 (N. 144/89) όπως τροποποιήθηκε από το N. 137/90 — Απόφαση της Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού για καθορισμό κριτηρίων εισδοχής — Κρίθηκε έκνομη και ακυρώθηκε.* 5
- Διοικητική απόφαση — Είναι εκτελεστή — Αρχές που εφαρμόζονται για να κριθεί η εκτελεστότητα πράξης ή απόφασης.* 10
- Αναθεωρητική Δικαιοδοσία — Πράξεις και αποφάσεις που ανάγονται στην εκτελεστική ή διοικητική λειτουργία του κράτους υπόκεινται σε αναθεώρηση — Άρθρο 146.1 του Συντάγματος.*
- Λέξεις και Φράσεις — "Κανονιστικές Πράξεις".*
- Έννομο Συμφέρον — Σύνταγμα άρθρο 146.2 — Δυσμενής επηρεασμός υφιστάμενου νόμιμου συμφέροντος ο οποίος πρέπει να είναι άμεσος, αποτελεί κριτήριο για νομιμοποίηση του προσφευγόντος να αξιώσει αναθεώρηση εκτελεστής διοικητικής πράξης ή απόφασης.* 15
- Συνταγματικό Δίκαιο — Σύνταγμα Άρθρο 20 — Διασφαλίζει το δικαίωμα της εκπαίδευσης ως θεμελιώδες ατομικό δικαίωμα.* 20
- Διοικητικό Δίκαιο — Γενική ατομική πράξη.*

Οι αιτητές στην Προσφυγή 312/93 είναι 4 ιδιωτικές σχολές που

λειτουργούν βάσει του Περί Ιδιωτικών Σχολείων Νόμου του 1971 (5/71) όπως τροποποιήθηκε. Στην προσφυγή 333/93, οι αιτητές 2, 3, 4 και 5 είναι τελειόφοιτοι των πιο πάνω ιδιωτικών σχολείων και οι υπόλοιποι είναι γονείς και κηδεμόνες τελειοφοίτων.

- 5 Αντικείμενο των συνεκδικαζομένων προσφυγών είναι η απόφαση της Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού ημερ. 5/3/1993 με την οποία εκαθορίζετο το δικαίωμα συμμετοχής των αποφοίτων εγγεγραμμένων ιδιωτικών σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης και της Αγγλικής Σχολής στις εισαγωγικές εξετάσεις για εισδοχή στο Πανεπιστήμιο της Κύπρου και στα Ανώτερα και Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Ελλάδας (Α.Α.Ε.Ι.).

- 15 Με διάταγμα του Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας (Αρ. 157) καθορίστηκε ότι "οι προϋποθέσεις και τα δικαιολογητικά συμμετοχής στη διαδικασία επιλογής των Κυπρίων καθορίζονται αποκλειστικά από το Υπουργείο Παιδείας της Κύπρου".

Τα κριτήρια που τέθηκαν για εισαγωγή αποφοίτων ιδιωτικών σχολείων στα Α.Α.Ε.Ι. της Ελλάδας - κατόπιν συνεννόησης του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων της Ελλάδας και του Υπουργείου Παιδείας της Κύπρου - ήταν:

- 20 α) Κατοχή απολυτηρίου ιδιωτικής σχολής αντίστοιχης προς τα Ελληνικά Λύκεια και

β) Δικαίωμα συμμετοχής στις εισιτήριες εξετάσεις του Πανεπιστημίου της Κύπρου.

- 25 Σαν κριτήριο για συμμετοχή στις εισαγωγικές εξετάσεις του Πανεπιστημίου Κύπρου για αποφοίτους ανεγνωρισμένων ιδιωτικών σχολών, καθορίστηκε το απολυτήριο των σχολών αυτών, από την Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή του Πανεπιστημίου.

Η επίδικη απόφαση υποδιαιρείται σε τρία μέρη:

- 30 1) Καθιερώνει όμοια διαδικασία για την εισαγωγή Κυπρίων στα Πανεπιστήμια της Κύπρου και της Ελλάδας.

- 35 2) Αναγνωρίζει σαν θέμα αρχής το δικαίωμα συμμετοχής των αποφοίτων των αναγνωρισμένων ιδιωτικών σχολείων στις εισαγωγικές εξετάσεις για εισδοχή στο Πανεπιστήμιο της Κύπρου και στα Α.Α.Ε.Ι. της Ελλάδας υπό ίσους όρους με τους αποφοίτους των αντίστοιχων δημοσίων σχολείων και

- 40 3)α) Δίδει δικαίωμα συμμετοχής σε όσους αποφοίτους ιδιωτικών σχολών επιτύχουν στα μαθήματα των ενιαίων εξετάσεων 1993 που οργανώνει το Υπουργείο Παιδείας αντί για άλλες εξετάσεις προς απόκτηση ισοδύναμου απολυτηρίου και β) προνοεί για βοήθεια στην μετάφραση της ελληνικής ορολογίας για τα ειδικά τεχνικά μαθήματα στην αγγλική γλώσσα στην οποία διδάσκονται των αποφοίτων των ιδιωτικών σχολών που θα παρακαθήσουν στις πιο πάνω εξετάσεις.

Οι καθ' ων η αίτηση αμφισβήτησαν το παραδεκτό των προσφυγών και ισχυρίστηκαν ότι:

(α) η προσβαλλόμενη απόφαση δεν ήταν εκτελεστή.

(β) οι αιτητές εστερούντο εννόμου συμφέροντος για αναθεώρηση της επίδικης απόφασης όπως προνοείται στο Άρθρο 146.2 του Συντάγματος. 5

Η Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου διέταξε την ακύρωση της επίδικης απόφασης και αποφάνθηκε ότι:

1. Η επίδικη απόφαση συνιστά εκτελεστή διοικητική πράξη η οποία υπόκειται σε αναθεώρηση βάσει του άρθρου 146.1 του Συντάγματος. 10

2. Οι αιτητές στην Προσφυγή 312/93 νομιμοποιούνται να προσβάλουν την επίδικη απόφαση με την οποία θίγεται άμεσα η υπόστασή τους ως ιδιωτικών σχολών και η θέση τους στο εκπαιδευτικό στερέωμα της Κύπρου. 15

3. Η επίδικη απόφαση στην Προσφυγή 333/93 θίγει άμεσα τα δικαιώματα των τελειοφοίτων των ανεγνωρισμένων ιδιωτικών σχολών Μέσης Εκπαίδευσης να επιδιώξουν εισαγωγή τους στο Πανεπιστήμιο της Κύπρου σύμφωνα με τις αποφάσεις του Πανεπιστημίου που είναι το αρμόδιο σώμα βάσει του σχετικού Νόμου και επομένως οι αιτητές 2, 3, 4 και 5 νομιμοποιούνται να προσφύγουν. 20

Οι υπόλοιποι αιτητές στην Προσφυγή 333/93 οι οποίοι προσβάλλουν την απόφαση υπό την ιδιότητα του γονέα ή κηδεμόνα, στερούνται εννόμου συμφέροντος εφόσον ενεργούν υπό αντιπροσωπευτική ιδιότητα. 25

4. Το τρίτο μέρος της επίδικης απόφασης δεν συναρτάται με τα λειτουργικά προβλήματα εφαρμογής της αρχής της ισοτιμίας που συνιστά το δεδηλωμένο σκοπό της εισαγωγής του αλλά με αυτή τούτη την αρχή της ισοτιμίας παρά την αναγνώρισή της σαν "θέμα αρχής". 30

5. Το Πανεπιστήμιο της Κύπρου έχει εγκαθιδρυθεί ως αυτόνομη ακαδημαϊκή Αρχή βάσει του Περί Πανεπιστημίου της Κύπρου Νόμου του 1989 (Ν. 144/89) όπως τροποποιήθηκε από το Ν. 137/90. Το άρθρο 32(1) του νόμου παρέχει εξουσία στο Συμβούλιο του Πανεπιστημίου σε συνεννόηση με την Σύγκλητο η οποία αποτελεί το ανώτατο ακαδημαϊκό όργανο του Πανεπιστημίου, και μέχρι την συγκρότησή της με την Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή, να προβαίνει στην έκδοση κανονισμών που να ρυθμίζουν μεταξύ άλλων και τα απαιτούμενα προσόντα για εισδοχή στο Πανεπιστήμιο και την επιλογή και εγγραφή φοιτητών. 35 40

6. Η ρύθμιση του δικαιώματος συμμετοχής στις εισαγωγικές εξετάσεις του Πανεπιστημίου της Κύπρου από την Υπουργό Παι-

5 δείας και Πολιτισμού, έγινε κατά παρέκκλιση του Ν. 144/89. Δεν έγινε εκχώρηση στην Υπουργό από την Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή του Πανεπιστημίου του δικαιώματος καθορισμού της συμμετοχής στις πιο πάνω εξετάσεις, ούτε και υπήρχε νομοθετική διάταξη που να επιτρέπει τέτοια εκχώρηση.

10 Για όλους τους πιο πάνω λόγους η προσβαλλόμενη απόφαση στο βαθμό και έκταση που καθορίζει τις προϋποθέσεις για συμμετοχή στις εισαγωγικές εξετάσεις του Πανεπιστημίου της Κύπρου, λήφθηκε καθ' υπέρβαση των εξουσιών της Υπουργού και για το λόγο αυτό κρίνεται ένομη. Με την ακύρωση της επίδικης απόφασης για τα κριτήρια εισαγωγής στο Πανεπιστήμιο της Κύπρου, εξαφανίζεται και το βάθος στο οποίο στηρίχθηκε η απόφαση για εισαγωγή στα Α.Α.Ε.Ι. Επομένως ολόκληρη η επίδικη απόφαση υπόκειται σε ακύρωση και ακυρώνεται στην ολότητά της, βάσει του άρθρου 146.4(β) του Συντάγματος.

15

Η προσφυγή 312 επιτυγχάνει. Η προσφυγή 333 επιτυγχάνει μερικώς. Δεν εκδίδεται διαταγή για έξοδα.

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

20 *Pitsillos v. C.B.C. (1982) 3 C.L.R. 208.*

Οικονομίδης v. Δημοκρατίας - Α.Ε. 708, απόφαση ημερ. 16/3/90, θα δημοσιευθεί στους τόμους (1990) 3 Α.Α.Δ.

25 *Θεοδουλίδου v. Δημοκρατίας. Υπόθεση υπ' αρ. 689/89 ημερ. 6/11/89 θα δημοσιευθεί στους τόμους (1989) 3 Α.Α.Δ. (απόφαση Ολομέλειας).*

Χατζηπαύλου v. Α.Η.Κ. (1991) 3 Α.Α.Δ. 11.

Προσφυγές.

30 Προσφυγές εναντίον της απόφασης των καθ' ων η αίτηση, ημερομηνίας 5/3/93, με την οποία καθορίζεται το δικαίωμα των αποφοίτων εγγεγραμμένων ιδιωτικών σχολών μέσης παιδείας για συμμετοχή στις εισαγωγικές εξετάσεις του Πανεπιστημίου της Κύπρου και των Ανώτερων και Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της Ελλάδας.

35 *Α.Σ. Αγγελίδης, Α. Μαρκίδης και Σ. Παπασάββας, για τους αιτητές.*

Π. Κληρίδης, Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας,

για τους καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ: Την απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου θα δώσει ο Δικαστής Γ. Μ. Πικής.

ΠΙΚΗΣ, Δ. : Οι συνεκδικαζόμενες προσφυγές 312/93 και 333/93 έχουν ως κοινό αντικείμενο, την αναθεώρηση της απόφασης της Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού, ημερομηνίας 5/3/93, με την οποία καθορίζεται το δικαίωμα των αποφοίτων εγγεγραμμένων ιδιωτικών σχολών μέσης παιδείας για συμμετοχή στις εισαγωγικές εξετάσεις του Πανεπιστημίου της Κύπρου και των Ανώτερων και Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της Ελλάδας (θα αναφέρονται ως "Α.Α.Ε.Ι. της Ελλάδας"). Οι αιτητές στην Προσφυγή 312/93 είναι 4 ιδιωτικές σχολές που λειτουργούν βάσει του Περί Ιδιωτικών Σχολείων Νόμου του 1971 (Ν 5/71) (όπως τροποποιήθηκε από τους Νόμους 8/71, 56/83 και 123/85). Στην Προσφυγή 333/93 οι αιτητές 2, 3, 4 και 5, είναι τελειόφοιτοι των προαναφερθεισών ιδιωτικών σχολών και οι υπόλοιποι είναι γονείς και κηδεμόνες τελειοφοίτων.

Οι λόγοι για τους οποίους επιδιώκεται η ακύρωση της επίδικης απόφασης στις δύο προσφυγές, είναι ταυτόσημοι. Οι καθ' ων η αίτηση αμφισβητούν το παραδεκτό των προσφυγών με το δικαιολογητικό -

(α) ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν είναι εκτελεστική,

(β) ότι οι αιτητές στερούνται του απαιτούμενου από το Άρθρο 146.2 του Συντάγματος συμφέροντος για την αναθεώρηση της απόφασης.

Περαιτέρω υπεστήριξαν ότι αν κριθεί ότι η επίδικη απόφαση υπόκειται σε αναθεώρηση, αυτή συνιστά έγκυρη άσκηση των εξουσιών της Υπουργού και κάλεσαν το Ανώτατο Δικαστήριο να απορρίψει τις προσφυγές.

Η ακρόαση των προσφυγών ολοκληρώθηκε στις 18/5/93. Ενόψει της διαπίστωσης ότι επείγει η επίλυση των επίδικων θεμάτων και ιδιαίτερα η διευκρίνιση του δικαιώματος των αποφοίτων των ιδιωτικών σχολών μέσης εκπαίδευσης για συμμετοχή στις επικείμενες εξετάσεις για εισαγωγή στο Πανεπιστήμιο της Κύπρου και στα Α.Α.Ε.Ι. της Ελλάδας, κρίνουμε επιβεβλημένο όπως προχωρήσουμε στην έκδοση της απόφασής μας, επιφυλάσσοντας την έκδοση του πλήρους αιτιολογικού της απόφασης για τις 10 31/5/93, στις 11.30 π.μ..

Η απόφαση στην οποία έχουμε καταλήξει είναι η εξής:

(Α) Η επίδικη απόφαση της 5/3/93 συνιστά εκτελεστή διοικητική πράξη η οποία υπόκειται σε αναθεώρηση βάσει του άρθρου 146.1 του Συντάγματος. Η απόφαση είναι 15 αφεαυτής καθοριστική για τις προϋποθέσεις συμμετοχής στις επικείμενες εξετάσεις για εισαγωγή στο Πανεπιστήμιο της Κύπρου και τα Α.Α.Ε.Ι. της Ελλάδας και επηρεάζει άμεσα το δικαίωμα συμμετοχής των τελειοφοίτων των εγγεγραμμένων ιδιωτικών σχολών στις εξετάσεις.

(Β) Με την απόφαση θίγεται η υπόσταση των ιδιωτικών σχολών και η θέση τους στο εκπαιδευτικό στερέωμα της Κύπρου. Ο επηρεασμός είναι άμεσος εφόσον θίγει την υπόσταση του απολυτηρίου το οποίο παρέχεται από τις ιδιωτικές σχολές και των δικαιωμάτων που πηγάζουν από 25 αυτό. Επομένως οι αιτητές στην Προσφυγή 312/93 νομιμοποιούνται να προσβάλουν την επίδικη απόφαση.

(Γ) Η επίδικη απόφαση θίγει άμεσα τα δικαιώματα των τελειοφοίτων των ιδιωτικών σχολών στην Υπόθεση 333/93. Η απόφαση είναι καθοριστική για το δικαίωμα 30 συμμετοχής τους στις επικείμενες εξετάσεις, της υπόστασης του κύκλου σπουδών που ακολουθούν και του απολυτηρίου που τους παρέχεται.

Με την απόφαση καθορίζεται το δικαίωμα για συμμετοχή και όχι οι ρυθμίσεις βάσει των οποίων οι δικαιούχοι 35 μπορούν να συμμετέχουν στις επικείμενες εισαγωγικές

εξετάσεις. Κατ' ακολουθίαν, η προσφυγή των αιτητών 2, 3, 4 και 5, γίνεται δεκτή.

Οι υπόλοιποι αιτητές στην Προσφυγή 333/93, οι οποίοι προσβάλλουν την απόφαση υπό την ιδιότητα του γονέα ή κηδεμόνα, στερούνται έννομου συμφέροντος εφόσον διαφαίνεται ότι ενεργούν υπό αντιπροσωπευτική ιδιότητα και επομένως το συμφέρον τους είναι έμμεσο. Δεν εξετάζεται η περίπτωση διεκδίκησης ίδιου συμφέροντος από τους γονείς για την εξασφάλιση του δικαιώματος παροχής εκπαίδευσης στα τέκνα τους, οπότεν θα ενομιμοποιούντο να προσφύγουν. 5
10

(Δ) Με την απόφαση της 5/3/93, όπως διακηρύσσεται, καθορίζεται το δικαίωμα συμμετοχής των αποφοίτων των ιδιωτικών σχολών στις εξετάσεις για εισαγωγή στο Πανεπιστήμιο της Κύπρου και στα Ανώτερα και Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Ελλάδος. Στο κείμενο της απόφασης διακηρύσσεται ότι - 15

(α) "... το Υπουργείο Παιδείας αναγνωρίζει ως θέμα αρχής το δικαίωμα των αποφοίτων των ιδιωτικών σχολών να παρακάθονται στις εισαγωγικές εξετάσεις και να διεκδικούν θέσεις στα Α.Α.Ε.Ι. της Ελλάδος και Κύπρου με τους ίδιους όρους, με τους οποίους παρακάθονται και οι απόφοιτοι των αντίστοιχων δημόσιων σχολείων 20

(β) λήφθηκε υπόψη και η επιθυμία του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων της Ελλάδος "..... να μην αλλάξει δηλαδή η ως τώρα ακολουθούμενη διαδικασία εισαγωγής στα Α.Α.Ε.Ι. Ελλάδος." 25

Η επίδικη απόφαση προβλέπει ότι δικαιούνται να συμμετέχουν στις εισαγωγικές εξετάσεις για το Πανεπιστήμιο της Κύπρου και τα Α.Α.Ε.Ι. της Ελλάδας οι απόφοιτοι των ιδιωτικών σχολών Κύπρου οι οποίοι (α) "... θα επιτύχουν στα μαθήματα των ενιαίων εξετάσεων 1993, που οργανώνει το Υπουργείο Παιδείας, αντί για άλλες εξετάσεις προς απόκτηση ισοδύναμου απολυτηρίου" και ότι κατά 30
35

τις εξετάσεις αυτές οι απόφοιτοι των ιδιωτικών σχολών (β) "... θα βοηθηθούν με τη μετάφραση της ελληνικής ορολογίας για τα ειδικά τεχνικά μαθήματα στην αγγλική γλώσσα, στην οποία διδάσκονται."

- 5 Οι ενιαίες εξετάσεις στις οποίες γίνεται αναφορά είναι εκείνες οι οποίες προβλέπονται από την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου της 31/1/91 (Αρ. 34.946) βάσει της οποίας εγκρίθηκε η εισήγηση του Υπουργού Παιδείας της 22/1/91 για την καθιέρωση ενιαίων τελικών εξετάσεων
- 10 για τους αποφοίτους των Λυκείων σε αντικατάσταση των τελικών εξετάσεων που οργάνωνε το κάθε Λύκειο. Τα αποτελέσματα των εξετάσεων αυτών συνυπολογίζονται με την επίδοση των μαθητών κατά το σχολικό έτος και επιμετρούν στη διαμόρφωση της βαθμολογίας των αποφοίτων.
- 15 Όπως καθορίζεται στο Προεδρικό διάταγμα της Ελληνικής Δημοκρατίας της 25/5/87 (Αρ. 157) "οι προϋποθέσεις και τα δικαιολογητικά συμμετοχής στη διαδικασία επιλογής των Κυπρίων, καθορίζονται αποκλειστικά από την Υπουργό Παιδείας της Κύπρου." Η εξουσία για τον
- 20 καθορισμό των προϋποθέσεων για συμμετοχή στις εξετάσεις για εισαγωγή στα Α.Α.Ε.Ι. της Ελλάδας ανατίθεται στο Κυπριακό κράτος και ασκείται στο πεδίο του δημόσιου δικαίου. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία που έχουν κατατεθεί, επήλθε συνεννόηση ή συμφωνία μεταξύ
- 25 της Ελληνικής και της Κυπριακής Δημοκρατίας αναφορικά με τις προϋποθέσεις συμμετοχής αποφοίτων ιδιωτικών αναγνωρισμένων σχολών της Κύπρου στις εισαγωγικές εξετάσεις για τα Α.Α.Ε.Ι. της Ελλάδας. Αυτή αποκαλύπτεται από την αλληλογραφία μεταξύ του Διευθυντή Ανώτερων και Ανώτατων Εκπαιδευτηρίων της Κύπρου και του Προϊσταμένου του Τμήματος της Διεύθυνσης Σπουδών και Φοιτητικής Μέριμνας (Τμήμα Εισιτηρίων Εξετάσεων) του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων της Ελλάδας (βλ. επιστολές 10/11/92 και 20/11/92). Βάσει της
- 30 συνεννόησης αυτής η οποία κοινοποιήθηκε σ' όλους τους ενδιαφερομένους, το δικαίωμα συμμετοχής αποφοίτων ιδιωτικών σχολείων της Κύπρου στις εισαγωγικές εξετάσεις για τα Α.Α.Ε.Ι. της Ελλάδας συναρτάται με το δικαί-

ωμα συμμετοχής τους στις εισαγωγικές εξετάσεις για το Πανεπιστήμιο της Κύπρου.

Βάσει του Περί Πανεπιστημίου της Κύπρου Νόμου του 1989 (Ν 144/89, όπως τροποποιήθηκε από το Ν 137/90), το Πανεπιστήμιο της Κύπρου εγκαθιδρύεται ως αυτόνομη ακαδημαϊκή Αρχή. Οι εξουσίες στο ακαδημαϊκό πεδίο παρέχονται στο ανώτατο ακαδημαϊκό όργανο του Πανεπιστημίου, τη Σύγκλητο [βλ. άρθρο 13] και μέχρι τη συγκρότησή της στην Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή [βλ. άρθρο 33(2)(11)]. Με τις διατάξεις του άρθρου 32(1) παρέχεται εξουσία στο Συμβούλιο του Πανεπιστημίου [βλ. άρθρο 5] σε συνεννόηση με τη Σύγκλητο να προβαίνει στην έκδοση κανονισμών ρυθμιστικών, μεταξύ άλλων και των προσόντων για εισδοχή στο Πανεπιστήμιο και την επιλογή και εγγραφή φοιτητών [βλ. άρθρο 32(1)(ε)].

Με απόφαση της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής η οποία γνωστοποιήθηκε στον Υπουργό Παιδείας στις 4/2/93, αποφασίστηκε ότι θα γίνουν δεκτοί, όπως και στο προηγούμενο έτος, απόφοιτοι ιδιωτικών σχολών μέσης εκπαίδευσης, καθώς και της Αγγλικής Σχολής Λευκωσίας. Η εμμονή του Πανεπιστημίου της Κύπρου στη θέση αυτή καταφαίνεται και από την επιστολή του Προέδρου του Συμβουλίου Προσωρινών Κοσμητόρων του Πανεπιστημίου, της 7/4/93 και την απάντηση που δόθηκε από την Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού στις 27/4/93. Προκύπτει ότι η ρύθμιση του δικαιώματος συμμετοχής στις εισαγωγικές εξετάσεις του Πανεπιστημίου της Κύπρου από την Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού, έγινε κατά παρέκκλιση των διατάξεων του Ν 144/89. Η Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή στην οποία εναποτίθενται οι εξουσίες του Πανεπιστημίου, δεν εκχώρησε στην Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού το δικαίωμα καθορισμού των προϋποθέσεων για εισαγωγή στο Πανεπιστήμιο της Κύπρου, ούτε και θα μπορούσε να την είχε εκχωρήσει ενόψει της απουσίας νομοθετικής εξουσιοδότησης η οποία θα επέτρεπε τέτοια εκχώρηση.

Επομένως η προσβαλλόμενη απόφαση στο βαθμό και

- έκταση που καθορίζει τις προϋποθέσεις για συμμετοχή στις εισαγωγικές εξετάσεις του πανεπιστημίου της Κύπρου, λήφθηκε άνευ εξουσίας και για το λόγο αυτό κρίνεται έκνομη. Ο καθορισμός του δικαιώματος συμμετοχής στις εισαγωγικές εξετάσεις για τα Α.Α.Ε.Ι. της Ελλάδας συναρτάται άμεσα με την απόφαση για το δικαίωμα εισαγωγής στο Πανεπιστήμιο της Κύπρου. Στην πραγματικότητα συνιστά το υπόβαθρο της επίδικης απόφασης. Στην ουσία, η απόφαση για το δικαίωμα συμμετοχής στις εισαγωγικές εξετάσεις για τα Α.Α.Ε.Ι. της Ελλάδας είναι αλληλένδετη με το δικαίωμα συμμετοχής στις αντίστοιχες εξετάσεις για εισαγωγή στο Πανεπιστήμιο της Κύπρου.

- Εφόσον το υπόβαθρο αυτό διαμορφώθηκε βάσει νομικής πλάνης, η απόφαση καταπίπτει στο σύνολό της και, επομένως, ακυρώνεται στην ολότητά της, βάσει του άρθρου 146.4(β) του Συντάγματος.

- ΠΙΚΗΣ, Δ.: Στις 24/5/93 δόθηκε η απόφαση του Δικαστηρίου και οι λόγοι που τη στοιχειοθετούν σε συντομία. Το κείμενο που ακολουθεί αποτελεί συμπλήρωση του σκεπτικού της απόφασης.

- Το αντικείμενο των δύο συνεκδικαζόμενων προσφυγών είναι η απόφαση της Υπουργού Παιδείας της 5/3/1993. Αποκλειστικός σκοπός της επίδικης απόφασης ήταν ο καθορισμός των προϋποθέσεων για τη συμμετοχή των αποφοίτων των εγγεγραμμένων ιδιωτικών σχολείων στις εισαγωγικές εξετάσεις για εισδοχή στο Πανεπιστήμιο Κύπρου και στα Α.Α.Ε.Ι. της Ελλάδας. Με το διάταγμα του Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας (Αρ. 157) καθορίστηκε ότι:

- "Οι προϋποθέσεις και τα δικαιολογητικά συμμετοχής στη διαδικασία επιλογής των Κυπρίων καθορίζονται αποκλειστικά "από το Υπουργείο Παιδείας της Κύπρου."

- Η εξουσία η οποία παρέχεται στην Υπουργό Παιδείας ανάγεται στον τομέα του δημόσιου δικαίου. Η άσκησή της

έχει ως αντικείμενο την προαγωγή της παιδείας που συνιστά δημόσιο σκοπό ύψιστου ενδιαφέροντος για το κοινό. Επομένως, εφόσον κριθεί ότι η άσκηση της (εξουσίας) είναι παράγωγος δικαιωμάτων και γενεσιουργός υποχρεώσεων, αυτή υπόκειται σε αναθεώρηση μετά από αίτηση προσώπου νομιμοποιούμενου να προσφύγει βάσει του Άρθρου 146.1 του Συντάγματος. 5

Από τα στοιχεία που έχουν κατατεθεί, συνάγεται ότι προτού ληφθεί η επίδικη απόφαση επήλθε συμφωνία ή συνεννόηση μεταξύ του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων της Ελλάδας και του Υπουργείου Παιδείας της Κύπρου για τον καθορισμό των κριτηρίων για τη συμμετοχή των αποφοίτων των αναγνωρισμένων ιδιωτικών σχολείων της Κύπρου στις εισαγωγικές εξετάσεις για εισδοχή στα Α.Α.Ε.Ι. της Ελλάδας. 10 15

Τα κριτήρια που τέθηκαν για εισαγωγή αποφοίτων ιδιωτικών σχολείων στα Α.Α.Ε.Ι. της Ελλάδας ήταν -

(α) Κατοχή απολυτηρίου ιδιωτικής σχολής αντίστοιχης προς τα Ελληνικά Λύκεια και

(β) δικαίωμα συμμετοχής στις εισιτήριες εξετάσεις του Πανεπιστημίου της Κύπρου. 20

Η επίδικη απόφαση υποδιαιρείται σε τρία μέρη :

(ι) Την καθιέρωση όμοιας διαδικασίας για την εισαγωγή Κυπρίων στα Πανεπιστήμια της Κύπρου και της Ελλάδας, 25

(ιι) την αναγνώριση ως θέματος αρχής του δικαιώματος των αποφοίτων των αναγνωρισμένων ιδιωτικών σχολείων να συμμετέχουν στις εισαγωγικές εξετάσεις για εισδοχή στο Πανεπιστήμιο της Κύπρου και τα Α.Α.Ε.Ι. της Ελλάδας υπό ίσους όρους με τους αποφοίτους των αντίστοιχων δημόσιων σχολείων. 30

Οι όροι οι οποίοι τίθενται με το τρίτο σκέλος της από-

5 φασης, σκοπούν, όπως αναφέρεται, στην αποφυγή προβλημάτων που τυχόν θα προκληθούν από την άμεση εφαρμογή της αρχής της ισοτιμίας μεταξύ των απολυτηρίων των δημοσίων και των αναγνωρισμένων ιδιωτικών σχολείων μέσης εκπαίδευσης. Τα προβλήματα αυτά δεν εξειδικεύονται, εκτός στην έκταση που συνάγονται από το επόμενο μέρος της απόφασης που έχει αυτολεξεί:

10 (ιι) "1. Ειδικά για τις φετεινές εισαγωγικές εξετάσεις: α) να δοθεί δικαίωμα συμμετοχής σε όσους αποφοίτους των ιδιωτικών σχολών επιτύχουν στα μαθήματα των Ενιαίων Εξετάσεων 1993, που οργανώνει το Υπουργείο Παιδείας αντί για άλλες εξετάσεις προς απόκτηση Ισοδύναμου Απολυτηρίου. β) να βοηθηθούν με τη μετάφραση της ελληνικής ορολογίας για τα ειδικά 15 τεχνικά μαθήματα στην αγγλική γλώσσα, στην οποία διδάσκονται. ..."

20 Είναι πρόδηλο ότι το τρίτο μέρος της απόφασης δε συναρτάται με τα λειτουργικά προβλήματα εφαρμογής της αρχής της ισοτιμίας που συνιστά το δεδηλωμένο σκοπό της εισαγωγής του αλλά με αυτή τούτη την αρχή της ισοτιμίας παρά την αναγνώρισή της ως "θέμα αρχής".

ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ :

25 Με τον περί Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμο του 1989 (N 144/89 όπως τροποποιήθηκε από το N 137/90), προβλέπεται η σύσταση του Πανεπιστημίου Κύπρου. Το Πανεπιστήμιο εγκαθιδρύεται ως αυτόνομη ακαδημαϊκή Αρχή ή Σώμα, η λειτουργία του οποίου διέπεται αποκλειστικά από τις διατάξεις της νομοθεσίας. Οι εξουσίες του Πανεπιστημίου στο ακαδημαϊκό πεδίο ασκούνται αποκλειστικά από τη Σύγκλητο και, μέχρι τη συγκρότησή της, από την Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή. Οι προϋποθέσεις για εισαγωγή στο Πανεπιστήμιο Κύπρου ρυθμίζονται με 30 Κανονισμούς που εκδίδονται από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου σε συνεννόηση με τη Σύγκλητο [βλ. Άρθρο 35 32(1)(ε)]. Κανονισμοί ελλείπουν· δεν έχουν εκδοθεί μέχρι

σήμερα. Στην απουσία Κανονισμών, οι προϋποθέσεις για συμμετοχή στις εισιτήριες εξετάσεις του Πανεπιστημίου μπορεί να καθορισθούν μόνο από τη Σύγκλητο και μέχρις ότου συγκροτηθεί από την Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή. Τα προσόντα για εισαγωγή στο Πανεπιστήμιο είναι 5
 συνυφασμένα με τον καθορισμό ακαδημαϊκών επιπέδων και του απαραίτητου βάρους γνώσεων για παρακολούθηση του πανεπιστημιακού κύκλου σπουδών. Συνάγεται από την επιστολή της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής στον προκάτοχο της Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού, 10
 ημερομηνίας 4/2/93, ότι το Σώμα καθόρισε, όπως και τον προηγούμενο χρόνο, το απολυτήριο των αναγνωρισμένων ιδιωτικών σχολείων ως το μόνο προσόν για συμμετοχή στις εισιτήριες εξετάσεις του Πανεπιστημίου. Η θέση αυτή 15
 επαναβεβαιώθηκε με την επιστολή του Προέδρου των Προσωρινών Κοσμητόρων του Πανεπιστημίου, εκ μέρους της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής, της 7/4/93. Συναφής είναι και η απάντηση της Υπουργού της 27/4/93. Προκύπτει ότι η απόφαση για καθορισμό των κριτηρίων για 20
 εισδοχή στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, λήφθηκε έξω από τα πλαίσια του Ν 144/89 και από αρχή άλλη από το Πανεπιστήμιο Κύπρου.

ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΚΤΟ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ :

Αμφισβητήθηκε το παραδεκτό και των δυο προσφυγών ενόψει - 25

(α) της φύσης και του χαρακτήρα της επίδικης απόφασης η οποία, κατά τον ισχυρισμό των καθ' ων η αίτηση, στερείται εκτελεστότητας και,

(β) της απουσίας του νενομισμένου συμφέροντος των αιτητών να αξιώσουν την αναθεώρηση της προ- 30
 σβαλλόμενης απόφασης.

Η ΕΚΤΕΛΕΣΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΠΙΔΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ:

Η εκτελεστότητα πράξης ή απόφασης εξαρτάται από τη φύση και τις συνέπειές της. Πράξεις νομοθετικού περιεχο-

- μένου δεν υπόκεινται σε αναθεώρηση. Το Άρθρο 146.1 του Συντάγματος περιορίζει τη δικαιοδοσία του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην αναθεώρηση πράξεων που ανάγονται στην εκτελεστική ή διοικητική λειτουργία του κράτους. Νομοθετικού περιεχομένου είναι πράξεις οι οποίες θεσμοθετούν κανόνες δικαίου· γι' αυτό είναι γνωστές και ως "Κανονιστικές Πράξεις". Σ' αντιδιαστολή, οι ατομικές πράξεις δεν αποβλέπουν στην κανονιστική ρύθμιση αλλά στην εξειδίκευση ή αναγνώριση των δικαιωμάτων των
5. 10 διοικουμένων μέσα στα πλαίσια της υφιστάμενης νομοθεσίας. Ο χαρακτήρας ατομικής πράξης δε μεταβάλλεται από το μεγάλο αριθμό ατόμων που επηρεάζεται από αυτή (βλ., μεταξύ άλλων, Θεοδουλίδου ν. Δημοκρατίας - Υπόθεση 689/89, απόφαση δόθηκε στις 6/11/89 και θα δημοσιευθεί στους τόμους (1989) 3 Α.Α.Δ. (απόφαση Ολομέλειας) και Χατζηπαύλου ν. Α.Η.Κ. (1991) 3 Α.Α.Δ. 11. Βλ. επίσης "ΔΙΚΑΙΟΝ ΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ" - Μ. Στασινοπούλου, Έκδ. 1951, σ.103 κ.ε.).

- Με την εκκαλούμενη απόφαση δεν επιδιώκεται η αναμόρφωση του νομοθετικού πλαισίου για εισαγωγή στο Πανεπιστήμιο της Κύπρου ή τα Α.Α.Ε.Ι. της Ελλάδας ή τη θέσπιση αφηρημένων κανόνων δικαίου. Αντικείμενο της επίδικης απόφασης είναι ο καθορισμός των προϋποθέσεων για συμμετοχή των αποφοίτων των ιδιωτικών σχολείων της Κύπρου στις εισαγωγικές εξετάσεις για τα Πανεπιστήμια της Κύπρου και της Ελλάδας. Η απόφαση είναι καθοριστική για το δικαίωμα ενός εκάστου των αποφοίτων αυτών των σχολείων να εισαχθεί στο Πανεπιστήμιο της Κύπρου και τα Α.Α.Ε.Ι. της Ελλάδας.

- 30 Επομένως η πράξη είναι παράγωγος έννομων συνεπειών και ως εκ τούτου εκτελεστή.

Η ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΙΤΗΤΩΝ (ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ) ΣΤΗΝ ΥΠΟΘΕΣΗ 312/93 ΝΑ ΠΡΟΣΦΥΓΟΥΝ :

- 35 Ο δυσμενής επηρεασμός υφιστάμενου έννομου συμφέροντος είναι το κριτήριο για τη νομιμοποίηση του προ-

σφεύγοντος να αξιώσει την αναθεώρηση εκτελεστής διοικητικής απόφασης. Το δικαίωμα το οποίο επικαλούνται οι αιτητές στην Προσφυγή 312/93, είναι η ισοτιμία του απολυτηρίου των εγγεγραμμένων ιδιωτικών σχολείων (N 5/71) προς το απολυτήριο των δημοσίων λυκείων, η οποία 5 αναγνωρίζεται και από την Υπουργό "ως θέμα αρχής". Η θέση τους είναι ότι η αρχή αυτή προσβάλλεται με την επίδικη απόφαση και κατ' επέκταση η υπόσταση των σχολείων αυτών και του απολυτηρίου που παρέχουν.

Υπό το φως αυτών των δεδομένων, οι αιτητές νομιμοποιούνται να προσφύγουν. Με την απόφαση θίγεται η υπόσταση των ιδιωτικών σχολείων και η θέση τους στο εκπαιδευτικό στερέωμα της Κύπρου. Ο επηρεασμός είναι άμεσος εφόσον θίγει την υπόσταση του απολυτηρίου το οποίο παρέχεται από τα ιδιωτικά σχολεία και των δικαιωμάτων που πηγάζουν από αυτό. Επομένως οι αιτητές στην Προσφυγή 312/93 νομιμοποιούνται να προσβάλουν την επίδικη απόφαση. 10 15

ΤΟ ΕΝΝΟΜΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ ΤΩΝ ΑΙΤΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΦΥΓΗ 333/93 : 20

Το δικαίωμα της εκπαίδευσης κατοχυρώνεται από το Άρθρο 20 του Συντάγματος ως θεμελιώδες ατομικό δικαίωμα. Το δικαίωμα του εκπαιδευέσθαι δεν υπόκειται σε χρονικούς περιορισμούς· ούτε περιορίζεται στη στοιχειώδη ή μέση εκπαίδευση αλλά επεκτείνεται και στην ανώτερη 25 και ανώτατη εκπαίδευση.

Με την απόφαση θίγεται άμεσα το συμφέρον των αιτητών 2, 3, 4 και 5, τελειοφοίτων των αναγνωρισμένων ιδιωτικών σχολείων μέσης εκπαίδευσης, να επιδιώξουν την εισαγωγή τους στο Πανεπιστήμιο της Κύπρου σύμφωνα με τις αποφάσεις του αρμόδιου σώματος, του Πανεπιστημίου Κύπρου. 30

Η επίδικη απόφαση είναι αφεαυτής καθοριστική για τις προϋποθέσεις συμμετοχής στις εισαγωγικές εξετάσεις για το Πανεπιστήμιο της Κύπρου. Η αίτηση την οποία οι 35

- δικαιούχοι υποψήφιοι καλούνται να υποβάλουν, αποβλέπει στην επισημοποίηση και ταξινόμηση της υποψηφιότητάς τους και όχι στην αναγνώριση του δικαιώματός τους. Η επίδικη απόφαση είναι καθοριστική για τα δικαιώματα των υποψηφίων και επομένως οι αιτητές 2, 3, 4 και 5, νομιμοποιούνται να προσφύγουν. Οι υπόλοιποι αιτητές ενεργούν, όπως αναφέρεται στην ίδια την προσφυγή, υπό αντιπροσωπευτική ιδιότητα. Το συμφέρον το οποίο επιδιώκουν να προστατεύσουν είναι έμμεσο· πηγάζει από τον επηρεασμό των συμφερόντων των τέκνων ή των κηδεμονευομένων τους χωρίς να επικαλούνται οποιοδήποτε προσωπικό επηρεασμό. Προϋπόθεση για την άσκηση προσφυγής βάσει του Άρθρου 146.1 του Συντάγματος, είναι ο άμεσος επηρεασμός των συμφερόντων του αιτητή (βλ. 15 *Pitsillos v. C.B.C.* (1982) 3 C.L.R. 208 και *Οικονομίδης ν. Δημοκρατίας* - Α.Ε. 708, απόφαση εκδόθηκε στις 16/3/90 και θα δημοσιευθεί στους τόμους (1990) 3 Α.Α.Δ.). Δεν εξετάζεται η περίπτωση διεκδίκησης ίδιου συμφέροντος από τους γονείς για την εξασφάλιση του δικαιώματος παροχής εκπαίδευσης στα τέκνα τους, οπότεν θα ενομιμοποιούντο να προσφύγουν.

Η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΔΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ :

- Στην απόφασή μας της 24/5/93, εξηγούνται οι λόγοι για τους οποίους καθίσταται αναπόφευκτη η ακύρωση της επίδικης απόφασης. Η εξουσία για τον καθορισμό των κριτηρίων για εισδοχή στο Πανεπιστήμιο Κύπρου ανήκει αποκλειστικά στο Πανεπιστήμιο. Η εξουσία αυτή ούτε εκχωρήθηκε ούτε θα μπορούσε να εκχωρηθεί, στην απουσία νομοθετικής εξουσιοδότησης, από το Πανεπιστήμιο στην Υπουργό Παιδείας. Η επίδικη απόφαση λήφθηκε καθ' υπέρβαση των εξουσιών της Υπουργού και για το λόγο αυτό κρίνεται έκνομη. Τα κριτήρια για εισαγωγή στο Πανεπιστήμιο της Κύπρου απετέλεσαν τον άξονα για τον καθορισμό των προσόντων για εισαγωγή στα Α.Α.Ε.Ι.. Η 35 επίδικη απόφαση αποβλέπει στην καθιέρωση ομοιόμορφων κριτηρίων για εισαγωγή στα αντίστοιχα Πανεπιστήμια, ανώτερες και ανώτατες σχολές. Στην ουσία, τα κριτήρια για εισαγωγή στο Πανεπιστήμιο Κύπρου συνιστούν το 40 υπόβαθρο για την αντίστοιχη απόφαση για εισαγωγή στα

Α.Α.Ε.Ι. της Ελλάδας. Με την ακύρωση της επίδικης απόφασης για τα κριτήρια εισαγωγής στο Πανεπιστήμιο της Κύπρου, εξαφανίζεται και το βάθος στο οποίο στηρίχθηκε η απόφαση για εισαγωγή στα Α.Α.Ε.Ι.. Επομένως ολόκληρη η επίδικη απόφαση υπόκειται σε ακύρωση.

5

Η Προσφυγή 312/93 επιτυγχάνει.

Η Προσφυγή 333/93 επιτυγχάνει μόνο όσον αφορά τους αιτητές 2, 3, 4 και 5. Η προσφυγή των υπόλοιπων αιτητών απορρίπτεται.

Δεν εκδίδεται διαταγή για τα έξοδα.

10

Η επίδικη απόφαση ακυρώνεται στην ολότητά της βάσει του άρθρου 146.4(β) του Συντάγματος.

Η προσφυγή 312 επιτυγχάνει.

Η προσφυγή 333 επιτυγχάνει μερικώς.

Δεν εκδίδεται διαταγή για έξοδα.